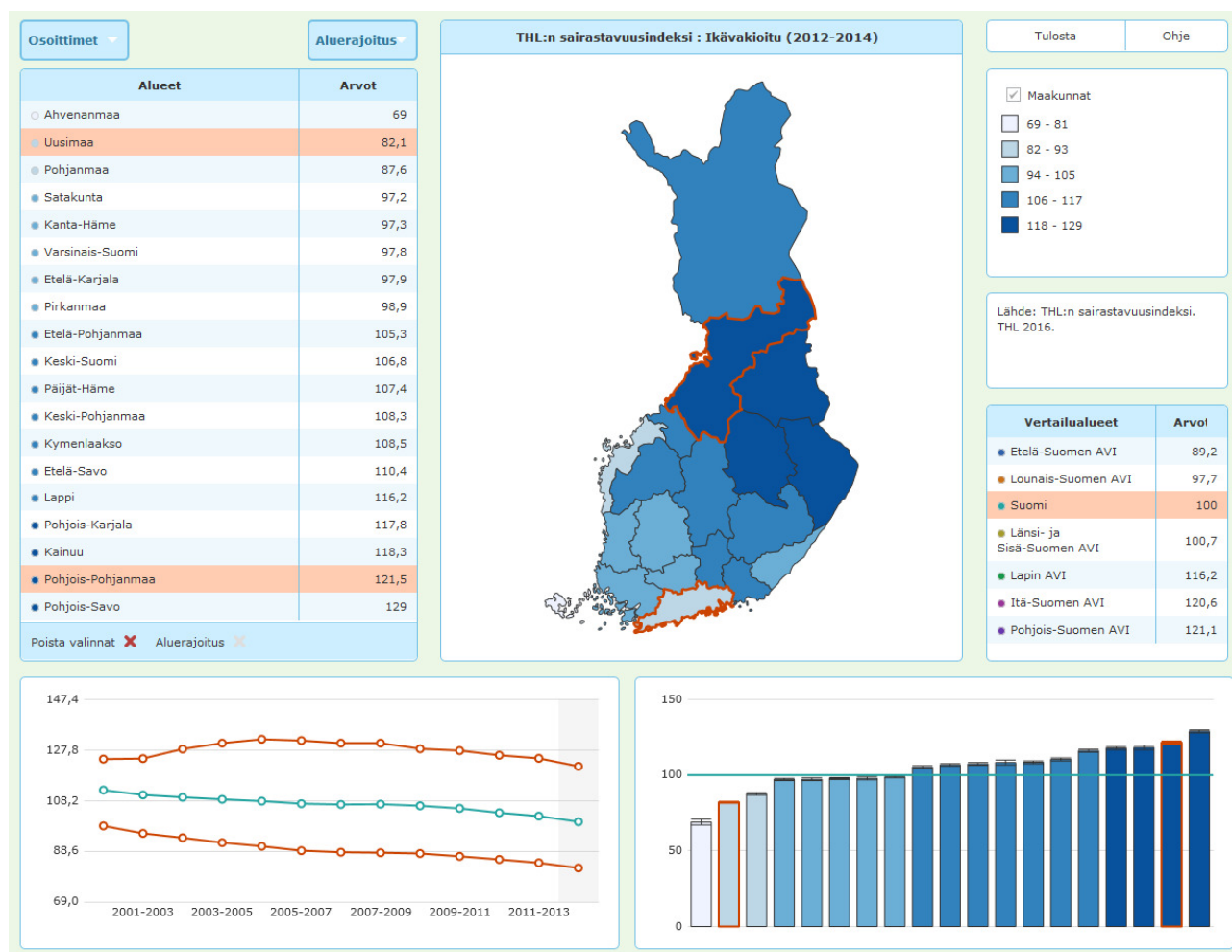


Terveytemme.fi - Atlas-raportin käyttöohje

Tämä ohje kuvaa Atlas-raportin käyttöä yleisesti. Käyttämässäsi raportissa saattaa olla toimintoja, jotka eroavat tässä kuvatussa, tai joiden ulkoasu on erilainen.

Yleiskuva



Otsikko

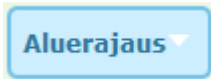
THL:n sairastavuusindeksi : Ikävakioitu (2012-2014)

Otsikko on yleensä raportin yläosassa, esimerkiksi kartan tai taulukon yläpuolella. Otsikosta näkyy kulloinkin valittuna oleva aihepiiri, osoitin, väestöryhmä ja aikajakso sekä mahdollinen aluerajoitus. Valintaa vastaavat osoittimen havaintoarvot näkyvät taulukossa, kartalla, aikasarjassa ja pylväskuvassa.

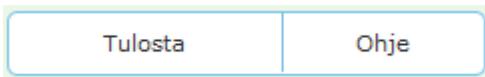
Painikkeet



Osoittimet: Painike avaa valikon, joka näyttää raportin sisältämät osoittimet. Valitse haluttu osoitin klikkaamalla valikosta ensin aihepiiri, sitten osoitin ja mahdollinen väestöryhmä, ja lopuksi ajanjakso.



Aluerajaus: Painike avaa valikon, joka näyttää raportin sisältämät aluerajaukset (suodattimet). Valitse haluttu aluerajaus klikkaamalla ensin aluerajauksen otsikkoa esim. Maakunnat, sitten halutun rajauksen nimeä esim. Uusimaa.



Tulosta: Painike avaa tulostuksen esikatselun. Esikatselussa raportin koko on muutettu vastaamaan vaakasuuntaista A4-paperia. Suurena tai pienennä raportin kokoa klikkaamalla '+' ja '-' -kuvakkeita raportin yläpuolella. Tarvittaessa voit muuttaa raportin fonttikokoa www-selaimen asetuksista (helppoiten näppäilemällä Ctrl+ ja Ctrl-). Kun esikatselunäkymä näyttää halutulta, klikkaa tulostin -painiketta, joka avaa www-selaimen tulostusasetukset -ikkunan.

Ohje: Painike avaa tämän ohjeen.

Komponentit



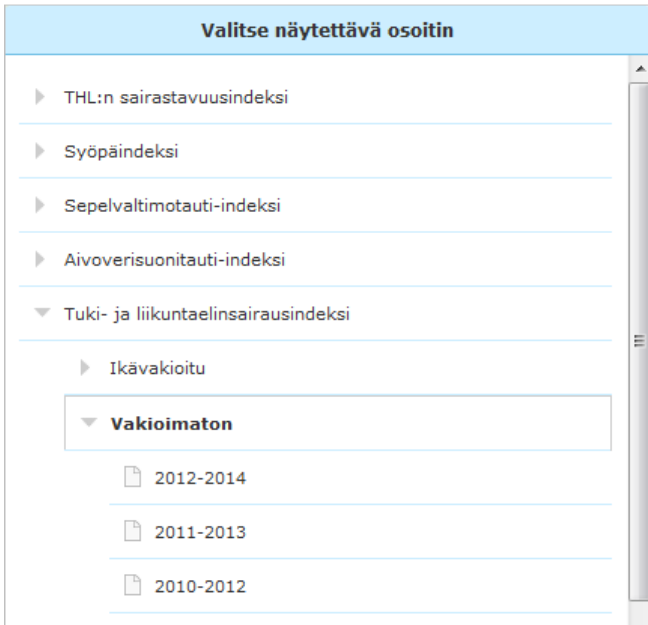
Raportin kukin komponentti (taulukko, kartta, pylväskuva, aikasarja, jne.) sisältää maksimoi -painikkeen, joka tulee näkyviin, kun viet hiiren kyseisen ikkunan oikeaan yläreunaan. Klikkaa maksimoi -painiketta, jolloin ikkuna avautuu koko ruudun kokoisena. Kokoruutunäkymässä maksimoi -painike muuttuu palauta -painikkeeksi, jota klikkaamalla ikkuna palautuu takaisin alkuperäiseen kokoon.

Kartta, pylväskuva, aikasarja ja taulukko sisältävät lisäksi tallenna -painikkeen (maksimoi -painikkeen vieressä). Klikkaa tallenna -painiketta kartan, pylväkuvan tai aikasarjan kohdalla, jolloin avautuu kuvakaappaus kyseisestä ikkunasta. Tallenna kuva klikkaamalla sitä hiiren oikealla painikkeella ja valitse Tallenna... (Save as...).

Taulukossa tallenna -painikkeen klikkaaminen avaa taulukon sisällön CSV-muodossa (tekstitiedosto, jossa arvot on erotettu pilkuilla). Jos olet tehnyt raportissa aluevalintoja, niin vain valitut alueet ja niiden tulokset näytetään. Voit kopioida taulukon sisällön esimerkiksi taulukkolaskentaohjelmaan normaalisti (valitse, kopioi ja liitä teksti).

Luokittelu -komponentti sisältää lisäksi ratas -painikkeen, joka avaa **Väripaletti** -asetukset.

Osoittimet -valikko

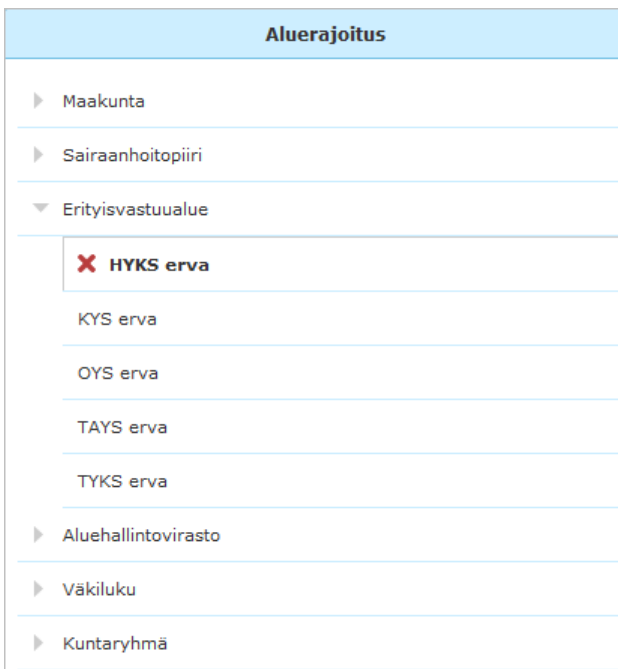


Valitse näytettävä osoitin

- ▶ THL:n sairastavuusindeksi
- ▶ Syöpäindeksi
- ▶ Sepelvaltimotauti-indeksi
- ▶ Aivoverisuonitauti-indeksi
- ▼ Tuki- ja liikuntaelinsairausindeksi
 - ▶ Ikävakioitu
 - ▼ Vakioimaton
 - 2012-2014
 - 2011-2013
 - 2010-2012

Valikko listaa raportin sisältämät osoittimet aihealueittain, väestöryhmittäin ja ajanjaksoittain. Halutun osoittimen valinta tapahtuu valitsemalla ensin aihepiiri, sitten osoitin ja mahdollinen väestöryhmä ja lopuksi ajanjakso. Valikon rakenne saattaa olla erilainen riippuen raportin sisältämisestä osoittimista. Osoittimen dokumentaatio (kuvailutiedot, metatiedot) avautuvat uuteen ikkunaan klikkaamalla valikossa näkyvää dokumentti-kuvaketta.

Aluerajaus



Aluerajoitus

- ▶ Maakunta
- ▶ Sairaanhoidopiiri
- ▼ Erityisvastuualue
 - ✘ HYKS erva
 - KYS erva
 - OYS erva
 - TAYS erva
 - TYKS erva
- ▶ Aluehallintovirasto
- ▶ Väkiluku
- ▶ Kuntaryhmä

Aluerajaus -valikko listaa raportin valmiiksi sisältämät aluerajaukset (suodattimet). Valikon avulla voit helposti porautua tarkastelemaan tiettyjen alueiden tuloksia.

Klikkaa aluerajauksen otsikkoa (esim. Erityisvastuualue), jolloin lista sen sisältämisestä aluerajauksista avautuu (esim. Erityisvastuualueiden nimet). Klikkaa haluttua nimeä (esim. HYKS erva), jolloin vain kyseiseen aluerajaukseen kuuluvat alueet esitetään raportissa (kartalla, pylväskuvassa, taulukossa, jne.). Lisäksi raportin karttanäkymä tarkentuu automaattisesti näyttämään valittuun aluerajaukseen kuuluvat alueet. Voit palata koko kartan näkymään klikkaamalla 'Koko kartta' -kuvaketta kartan vasemmassa yläkulmassa.

Kun aluerajaus on käytössä, valikossa näkyy sen kohdalla punainen rasti. Poista aluerajaus käytöstä klikkaamalla punaista rastia.

Taulukko

Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus (%) : Kaikki (2015) : Maakunnat	
Alue	Arvo
<input type="radio"/> Uusimaa	32,9
<input type="radio"/> Pohjois-Pohjanmaa	35,8
<input type="radio"/> Pohjanmaa	36
<input type="radio"/> Kanta-Häme	36,3
<input type="radio"/> Varsinais-Suomi	37,1
<input checked="" type="radio"/> Suomi	37,5
<input type="radio"/> Etelä-Karjala	38,1
<input type="radio"/> Etelä-Pohjanmaa	39,1
<input type="radio"/> Keski-Suomi	39,4
<input type="radio"/> Kainuu	39,5
<input type="radio"/> Pirkanmaa	39,5
<input type="radio"/> Päijät-Häme	39,5
<input type="radio"/> Keski-Pohjanmaa	40,3
<input type="radio"/> Lappi	40,5
<input type="radio"/> Pohjois-Savo	40,9
<input type="radio"/> Pohjois-Karjala	41,2

Poista valinnat ✖ Aluerajoitus ✖

Valitse alue: Klikkaa halutun alueen nimeä taulukossa. Valittu alue näkyy korostettuna oranssilla värillä. Valittu alue näkyy korostettuna oranssina myös kartalla, aikasarjassa sekä pylväskuvassa. Valitse lisää alueita klikkaamalla. Poista valinta klikkaamalla uudestaan valittua aluetta.

Järjestä taulukko: Klikkaa taulukon sarakeotsikkoa (esim. Arvo). Taulukon rivit järjestetään valitun sarakkeen mukaisesti. Alueet on mahdollista järjestää aakkosittain ja arvot suuruusjärjestykseen.

Luokitteluvärit: Taulukon vasemmassa reunassa, kunkin alueen nimen edessä näkyy värillinen ympyrä, joka vastaa kyseisen alueen arvoa ja raportilla käytettyä luokittelua ja väripalettia. Alueen tulos esitetään samalla värillä myös kartalla ja pylväskuvassa.

Dokumentti -kuvakkeet: Klikkaamalla alueen nimen edessä näkyvää kuvaketta avautuu lisätietoja alueesta, tai vaihtoehtoisesti uusi ikkuna, jossa alueen tuloksia voi selailla väestöryhmittäin pylväskuvina.

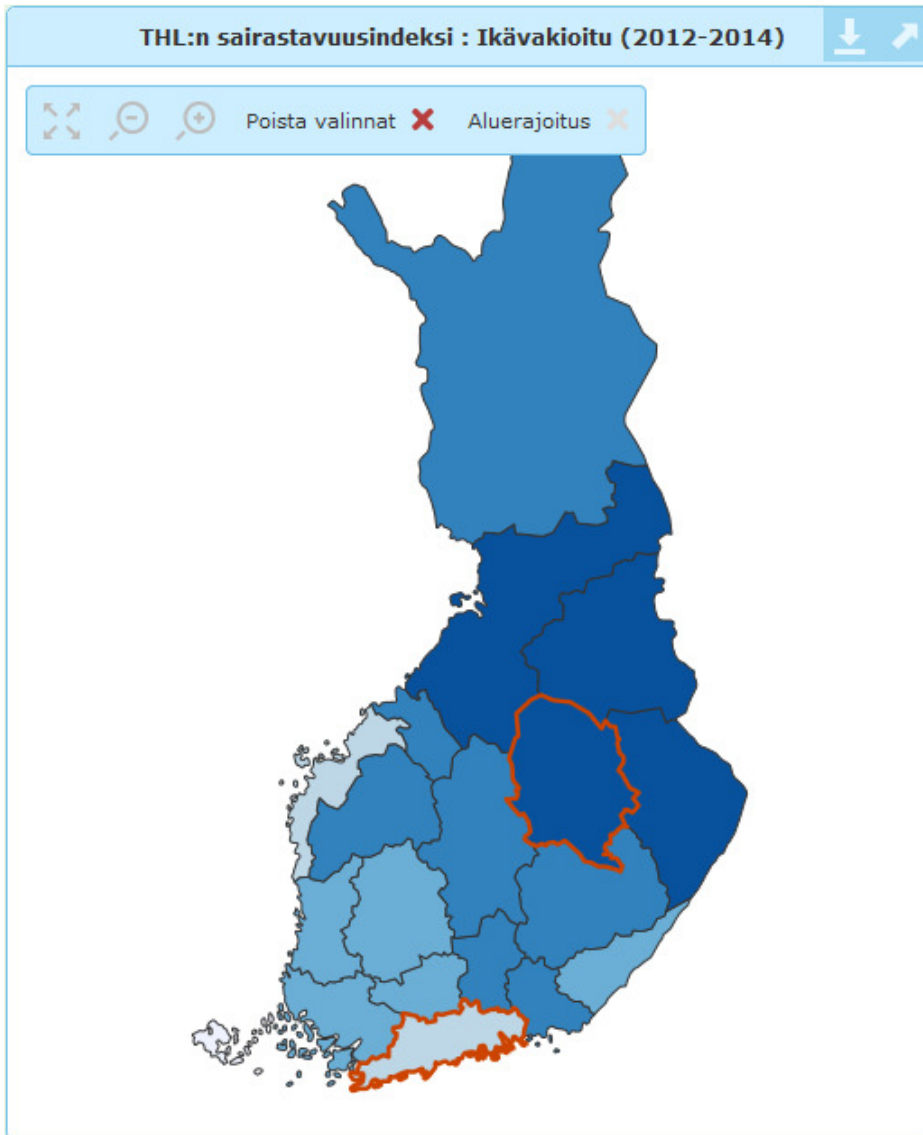
Taulukon alaosa: Taulukon alaosa löytyy Poista valinnat -painike ja Aluerajaus -painike. Kumpikin painike näkyy aktiivisena vain, jos taulukossa on yksi tai useampia alueita valittuna.

Poista valinnat -painike: Klikkaa Poista valinnat -painiketta poistaaksesi taulukon, kartan tai pylväskuvan kautta tehdyt aluevalinnat.

Aluerajaus -painike: Aluerajaus -painike rajaa raportilla näytettäviä alueita. Valitse ensin halutut alueet taulukosta ja klikkaa sen jälkeen Aluerajaus -painiketta. Kun aluerajaus on valittuna, painikkeen vieressä näkyy punainen rasti. Poista aluerajaus käytöstä klikkaamalla punaista rastia.

Vierityspalkki: Jos taulukon sisältämät alueet eivät mahdu taulukkoikkunaan, taulukon oikeassa reunassa näkyy vierityspalkki, jonka avulla taulukkoa voi vierittää ylös ja alas.

Kartta



Väritys: Kartan alueiden väritys määräytyy osoittimen arvojen sekä valitun luokittelun ja väripaletin perusteella.

Valitse alue: Klikkaa haluttua aluetta. Valitun alueen reunat korostetaan oranssilla värillä. Valittu alue näkyy korostettuna myös taulukossa, aikasarjassa ja pylväskuvassa. Valitse lisää alueita klikkaamalla. Poista aluevalinta klikkaamalla valittua aluetta uudestaan. Poista kaikki aluevalinnat klikkaamalla kartan ulkopuolelle.

Osoittimen arvot: Korosta haluttu alue viemällä hiiren osoitin sen kohdalle. Alueen nimi ja osoittimen arvo näkyvät tekstilaatikossa. Mikäli osoittimelle on laskettu luottamusväli, luottamusvälin ala- ja ylärajan arvot näkyvät myös tekstilaatikossa. Alue näkyy korostettuna myös taulukossa, aikasarjassa ja pylväskuvassa.

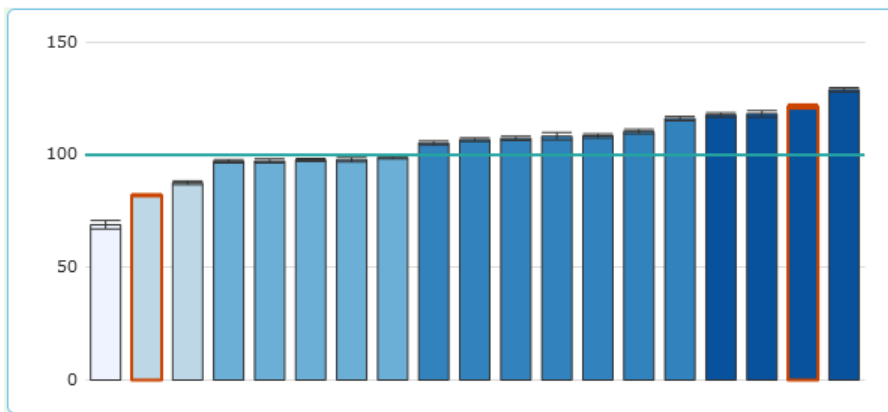
Karttapainikkeet: Karttapainikkeet tulevat näkyviin, kun viet hiiren karttaikkunan kohdalle.

Tarkentaminen: Käytä (-) ja (+) -painikkeita kartan loitontamiseen ja tarkentamiseen ja Koko kartta -painiketta koko kartan näyttämiseen. Karttaa voi tarkentaa ja loitontaa myös hiiren rullalla.

Poista valinnat -painike: Klikkaa Poista valinnat -painiketta poistaaksesi taulukon, kartan tai pylväskuvan kautta tehdyt aluevalinnat.

Aluerajaus -painike: Aluerajaus -painike rajaa raportilla näytettäviä alueita. Valitse ensin kartalta halutut alueet ja klikkaa sen jälkeen Aluerajaus -painiketta. Kun aluerajaus on valittuna, painikkeen vieressä näkyy punainen rasti. Poista aluerajaus käytöstä klikkaamalla punaista rastia.

Pylväskuva



Pylväät: Pylväskuva esittää valitun osoittimen arvot suuruusjärjestyksessä raportin alueille. Pylväiden korkeus vastaa osoittimen arvoa. Pylväiden väritys vastaa kartalla käytettyä luokittelua.

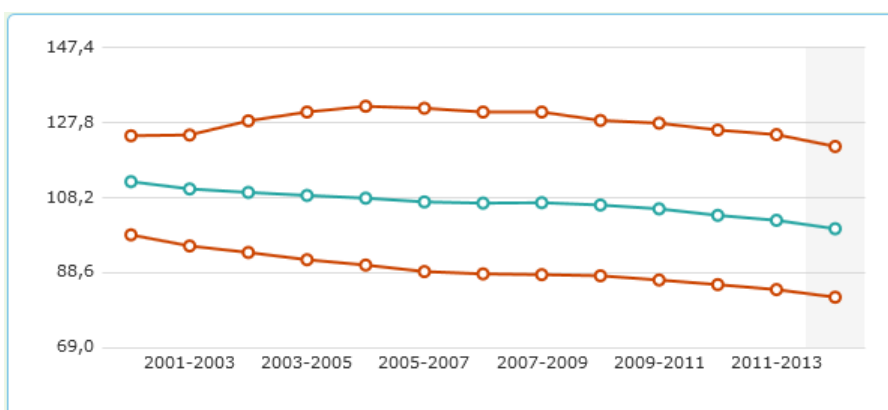
Valitse alue: Klikkaa haluttua pylvästä. Valitun pylvään reunus näkyy korostettuna oranssilla värillä. Valittu alue näkyy korostettuna myös taulukossa, kartalla ja aikasarjassa. Valitse lisää alueita klikkaamalla pylväitä. Poista valinta klikkaamalla valittua pylvästä uudestaan. Poista kaikki aluevalinnat klikkaamalla pylväiden ulkopuolelle.

Luottamusvälit (virhemarginaalit): Pylväskuvassa voidaan esittää osoittimelle luottamusvälin ala- ja ylärajat. Ne näkyvät kunkin pylvään kohdalla vaakaviivoilla ja niitä yhdistävällä pystyviivalla. Luottamusvälien avulla on mahdollista tarkastella, ovatko alueiden väliset erot tilastollisesti merkitseviä.

Osoittimen arvot: Korosta haluttu pylväs viemällä hiiren osoitin sen kohdalle. Alueen nimi ja osoittimen arvo näkyvät tekstilaatikossa. Mikäli osoittimelle on laskettu luottamusvälit, luottamusvälin ala- ja ylärajan arvot näkyvät myös tekstilaatikossa.

Vertailuarvot: Pylväskuva voi esittää osoittimien arvoja vertailualueilta. Nämä arvot näkyvät kaaviossa eri värisillä vaakaviivoilla. Korosta vertailualueen arvo viemällä hiiren osoitin sen kohdalle. Vertailualueen nimi ja osoittimen arvo näkyvät tekstilaatikossa.

Aikasarja



Aikatrendi: Aikasarja esittää, miten osoittimen arvo muuttuu ajan suhteen. Korosta hiirellä haluttu alue kartalta, taulukosta tai pylväskaaviosta, jolloin osoittimen aikatrendi näkyy aikasarjassa. Klikkaa haluttua aluetta, jolloin osoittimen aikatrendi jää näkyviin korostettuna oranssilla värillä. Eri alueiden aikatrendejä voi vertailla valitsemalla kaikki halutut alueet aktiiviseksi.

Osoittimen arvot: Korosta haluttu aikasarjan arvo viemällä hiiren osoitin sen kohdalle. Alueen nimi, ajankohta ja osoittimen arvo näkyvät tekstilaatikossa.

Vertailuarvot: Aikasarjakuvio voi esittää osoittimien arvoja vertailualueilta. Klikkaa hiirellä haluttu vertailualue näkyviin Vertailualueet-taulukosta. Korosta haluttu aikasarjan arvo viemällä hiiren osoitin sen kohdalle. Vertailualueen nimi, ajankohta ja osoittimen arvo näkyvät tekstilaatikossa.

Profiili

Osoitin	Alue	Arvo	0	Arvo 100	200
▼ THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioitu					
THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioitu	Uusimaa	82,1			
	Pohjois-Savo	129			
▼ Sairausryhmittäiset indeksit, ikävakioitu					
Syöpäindeksi, ikävakioitu	Uusimaa	105,6			
	Pohjois-Savo	89,4			
Sepelvaltimotauti-indeksi, ikävakioitu	Uusimaa	78			
	Pohjois-Savo	135,5			
Aivoverisuonitauti-indeksi, ikävakioitu	Uusimaa	92,2			
	Pohjois-Savo	99,7			
Tuki- ja liikuntaelinsairausindeksi, ikävakioitu	Uusimaa	61,7			
	Pohjois-Savo	155,7			
Mielenterveysindeksi, ikävakioitu	Uusimaa	76,6			
	Pohjois-Savo	149,3			
Tapaturmaindeksi, ikävakioitu	Uusimaa	87,8			
	Pohjois-Savo	112,3			
Dementiaindeksi, ikävakioitu	Uusimaa	95,6			
	Pohjois-Savo	119,1			

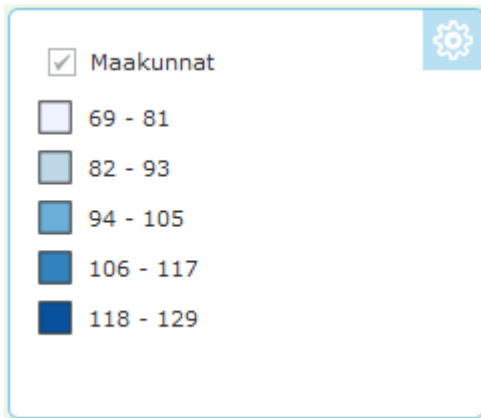
Profiilikuvio esittää tiettyjen osoittimien arvot valitulle alueelle samanaikaisesti. Riippuen raportin sisällöstä, profiili voi esittää esim. tietyn aihealueen osoittimet, tai tietyn osoittimen tulokset eri väestöryhmissä. Tulokset esitetään numeroina ja pylväinä. Yleensä profiiliin yläpuolella näkyy Valitut alueet -listaus, joka sisältää kulloinkin valittujen alueiden nimet ja niitä vastaavien pylväiden värit. Lisäksi profiili voi sisältää kuhunkin osoittimeen liitettyjä lisätietoja, jotka esitetään käyttäen erilaisia symboleja. Näitä ovat esim. osoittimien virhemarginaalit ja vertailu- tai tavoitearvot.

Valitse alueet: Klikkaa haluttua aluetta kartalla, taulukossa tai pylväskuvassa. Valitun alueen tulokset tulevat näkyviin profiiliin. Voit valita profiiliin vertailtavaksi yhden tai useita alueita kerrallaan.

Valitse osoitin: Klikkaa profiilissa halutun osoittimen nimeä (esim. Sepelvaltimotauti-indeksi, ikävakioitu). Valitun osoittimen tulokset tulevat näkyviin taulukkoon, kartalle ja pylväskuvaan.

Valitse väestöryhmä: Raportin sisällöstä riippuen, profiili voi esittää myös tietyn osoittimen tuloksia väestöryhmittäin. Tällöin voit valita tarkasteltavan väestöryhmän profiilista klikkaamalla sen nimeä (esim. Miehet). Valitun väestöryhmän tulokset tulevat näkyviin taulukkoon, kartalle ja pylväskuvaan.

Luokittelu



Osoittimen luokkarajat ja niitä vastaavat värisävyt näytetään Luokittelu -taulukossa suuruusjärjestyksessä. Kartan ja pylväskuvan värisävyt määräytyvät valitun väripaletin, käytetyn luokittelun, luokkien lukumäärän sekä valitun osoittimen arvojen perusteella.

Valitse alueet: Klikkaa Luokittelu -taulukossa haluttua luokituksen arvoa (värillinen neliö ja luokkarajat). Luokkaan kuuluvat alueet tulevat nyt valituksi ja näkyvät korostettuna taulukossa, kartalla ja pylväskuvassa. Poista valinta klikkaamalla luokituksen arvoa uudestaan.

Ratas -painike: Painike tulee näkyviin, kun hiiri viedään Luokittelu -ikkunan kohdalle. Ratas -painikkeesta avautuu Väripaletti -ikkuna, joka sisältää lisäasetuksia käytetylle luokittelulle ja väripaletille.

Väripaletti



Väripaletti: Valitse haluttu väripaletti klikkaamalla. Valittu väripaletti näytetään korostettuna.

Käännetty väripaletti: Klikkaa nuolipainiketta (ikkunan oikeassa reunassa). Painike muuttaa käytetyn väripaletin värien järjestyksen päinvastaiseksi.

Luokkien lukumäärä: Klikkaa (+) tai (-) -kuvaketta (ikkunan oikeassa reunassa). Painike lisää tai vähentää raportille käytettyjen luokkien lukumäärää. Uudet luokkarajat lasketaan automaattisesti, ja niitä vastaavat värisävyt päivittyvät näkymään kartalla ja pylväskuvassa. Oletuksena alueet luokitellaan 5:n luokkaan.

Luokittelu: Valitse kartalla käytetty luokittelu. Luokittelumenetelmä määrää, miten luokkarajat lasketaan.

Luokittelematon: Jokainen kartan alue väritetään omalla värisävyllään, joka määräytyy osoittimen arvon perusteella.

Kvantiilit: Kartan alueet luokitellaan rajalliseen määrään luokkia, joilla on oma värisävynsä. Kvantiilit -luokittelussa (Quantiles) alueet järjestetään ensi osoittimen arvon perusteella suuruusjärjestykseen. Sen jälkeen luokkarajat asetetaan tasaisesti siten, että jokaiseen luokkaan tulee yhtä monta aluetta. Luokkarajaa ei kuitenkaan aseteta kahden alueen väliin, joilla osoittimen arvo on sama.

Tasavälit: Kartan alueet luokitellaan rajalliseen määrään luokkia, joilla on oma värisävynsä. Tasavälit -luokittelussa (Equal Intervals) käytetyt luokkarajat määräytyvät osoittimen arvojen perusteella. Osoittimen maksimi- ja miniarvot määräävät käytettävän asteikon ääripäät, ja luokkarajat asetetaan tasavälein tälle asteikolle. Tasavälit-luokittelu voidaan tehdä myös kiinteästi asetetulla asteikolla, jos kaikki kartalla esitettävät osoittimet käyttävät samaa asteikkoa (esim. prosentit).

Luonnollinen jako: Kartan alueet luokitellaan rajalliseen määrään luokkia, joilla on oma värisävynsä. Luonnollinen jako -luokittelussa (Natural Breaks) alueet pyritään jakamaan optimaalisesti eri luokkiin siten, että erot osoittimien arvoissa ovat kunkin luokan sisällä mahdollisimman pieniä, ja toisaalta luokkien välillä mahdollisimman suuria. Luokittelussa käytetään yleensä iteratiivista Jenks:n algoritmia.

Normaalijakauma: Kartan alueet luokitellaan 6:een luokkaan perustuen alueiden arvoista laskettuihin aritmeettiseen keskiarvoon ja keskihajontaan. Alueet luokitellaan sen perusteella, kuinka paljon alueen arvo eroaa aritmeettisestä keskiarvosta, keskihajonnalla mitattuna. Tässä luokittelutavassa luokkien lukumäärän muuttaminen ei ole mahdollista.

Vertailualueet

Vertailualueet	Arvo
● Etelä-Suomen AVI	89,2
● Lounais-Suomen AVI	97,7
● Suomi	100
● Länsi- ja Sisä-Suomen AVI	100,7
● Lapin AVI	116,2
● Itä-Suomen AVI	120,6
● Pohjois-Suomen AVI	121,1

Vertailualueet-taulukko listaa vertailualueet, jotka sisältyvät raporttiin.

Järjestä taulukko: Klikkaa taulukon sarakeotsikkoa. Taulukon rivit järjestetään valitun sarakkeen mukaisesti. Vertailualueet on mahdollista järjestää aakkosittain ja arvot suuruusjärjestykseen.

Korostaminen ja valitseminen: Korosta vertailualue viemällä hiiren osoitin sen nimen kohdalle. Vertailualueen arvot näkyvät nyt pylväskuvassa ja aikasarjassa. Valitse vertailualue klikkaamalla. Arvot näytetään omalla värisävyllään pylväskuvassa ja aikasarjassa. Poista valinta klikkaamalla valittua aluetta uudestaan.

Ajanjakson valinta



Ajanjakson valinta -painikkeiden avulla voit tarkastella tuloksia tietyltä ajanjaksolta, sekä nähdä tulosten ajallisen muutoksen animaationa. Klikkaa haluttua ajanjaksoa (esim. 2015), jolloin tämän ajanjakson tulokset tulevat näkyviin taulukkoon, pylväskuvaan ja kartalle. Valittu ajanjakso näkyy värillisenä painikkeena. Klikkaa nuoli vasemmalle (<<) -painiketta siirtyäksesi ajanjakson alkuun. Klikkaa nuoli oikealle (>>) -painiketta siirtyäksesi ajanjakson loppuun. Klikkaa toista (>) -painiketta, jolloin raportti esittää peräkkäisten ajanjaksojen tulokset animaationa.

Valitut alueet



Valitut alueet -listausta esittää kulloinkin raportilla valittujen alueiden nimet ja niitä vastaavat värisävyt. Samaa värisävyä käytetään myös profiilissa ja aikasarjassa.

Voit poistaa aluevalinnat klikkaamalla Poista valinnat -painiketta kartalla tai taulukossa.

Kuvakaappaukset

Tulostamisen ja eri komponenttien kuvien tallettamisen lisäksi voit ottaa kuvakaappauksen myös koko raportista. Maksimoi www-selain koko ruudulle ja ota kuvakaappaus. Windowsissa voit käyttää tähän Print Screen -toimintoa (paina Shift ja Print Scrn -näppäimiä), joka tallettaa kuvakaappauksen koko ruudusta leikepöydälle. Avaa ohjelma, johon haluat liittää kuvan (esim. Paint), ja valitse Muokkaa - Liitä (Edit - Paste). Tämän jälkeen voit muokata kuvaa tarpeen mukaan, sekä tallentaa tai kopioida kuvan esitykseen tai dokumenttiin.